

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Tekst 1

- 1 maximumscore 2**
- iactatio (regel 11) 1
  - fuga (regel 11) 1

- 2 maximumscore 2**
- a. Reizen heeft niet geholpen om van je depressie/verdriet af te komen
Of woorden van overeenkomstige strekking. 1
  - b. nihil tibi peregrinationes prodesse (cum te circumferas) (regel 8-9) 1

- 3 maximumscore 2**
- a. tristitiam gravitatemque mentis (regel 4) 1
  - b. vitia (regel 7) 1

Opmerking

Niet fout rekenen wanneer bij a. als antwoord is gegeven 'tristitiam (regel 4)' of 'gravitatem(que) mentis (regel 4)'.

- 4 maximumscore 2**
- a. Ze hebben allebei een last die ze van zich af willen schudden 1
  - b. Met deum wordt een specifieke god / Apollo bedoeld (en niet de ratio). / In de Stoa is deus niet een instantie die je in verwarring brengt 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

- 5 maximumscore 3**
- a. Vadis huc illuc (regel 17) 1
  - (ipsa) iactatione (regel 17) 1
  - b. pondus (regel 17) 1

Opmerking

Wanneer bij b. als antwoord is gegeven 'onera (regel 18)', geen scorepunt toekennen.

- 6 maximumscore 2**
- Het citaat van Socrates / Citaat 2 is een autoriteitsargument, 1
  - want het feit dat Socrates de bewering gedaan heeft, onderstreept de juistheid van Seneca's opvatting (en de citaten van Vergilius zijn slechts een poëtische omschrijving) 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

Vraag	Antwoord	Scores
7	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • a. Lucilius / (de geest van) een mens / de geest (van een mens) • b. geestelijke last / sombere gemoedstoestand (van Lucilius) Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
8	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • In het voorafgaande beweert Seneca dat reizen een geestelijk probleem niet oplost • In de regels 17-20 beweert Seneca dat reizen een geestelijk probleem verergert Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
9	maximumscore 1 leven overeenkomstig de natuur / het lot / de Ratio / de wil van de goden Of woorden van overeenkomstige strekking.	
10	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • a. forum (regel 30) / fori (regel 32) • b. Een stoïcus beschouwt fluctus medios als indifferentia (dingen die er niet toe doen) Of woorden van overeenkomstige strekking.	1 1
11	D	
12	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • corrigi (regel 44) • emendes (regel 45) 	1 1
13	maximumscore 1 Seneca vindt reizen alleen dolen, als men op reis gaat om een geestelijke last kwijt te raken. Of woorden van overeenkomstige strekking.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Tekst 2

14 maximumscore 2

- a. Een voorbeeld van een goed antwoord is:
iemand verzwijgt dat het dak van het huis dat hij verkoopt lek is 1
  - b. Een voorbeeld van een goed antwoord is:
iemand zegt dat de auto die hij verkoopt nog nooit schade heeft
gehad, terwijl de auto al vele malen is gerepareerd 1
- Of woorden van overeenkomstige strekking.

15 maximumscore 1

Canius/Hij was hebberig/hebzuchtig.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

16 B

17 maximumscore 1

het feit dat Canius/hij een landgoed wilde kopen
Of woorden van overeenkomstige strekking.

18 D

19 maximumscore 1

dat er zoveel vissers naar het landgoed kwamen / dat de vissers precies
deden wat Pythius/hij vroeg
Of woorden van overeenkomstige strekking.

20 maximumscore 1

Door het gebruik van de vele p's / Door de alliteratie wordt het geluid van
de vissen die op de grond ploffen, nagebootst.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

21 C

22 maximumscore 1

Door de korthed van de zinnen wordt de snelheid benadrukt waarmee de
transactie gesloten wordt.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

23 maximumscore 2

- luculente (regel 28) 1
- perito (regel 28) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 1

Pythius deed alsof er veel vis gevangen kon worden bij zijn landgoed.
Of woorden van overeenkomstige strekking.

Algemeen

---

25 maximumscore 1

apatheia

4.2 Beoordelingsmodel voor de vertaling

Kolon 26**26 maximumscore 1**

L. Piso, urbis custos

L. Piso, de/een bestuurder/toezichthouder van de stad

Niet fout rekenen: **custos** bewaker

Kolon 27**27 maximumscore 1**

ebrius fuit

was dronken

Niet fout rekenen: verbonden met kolon 26 (L. Piso was een dronken bestuurder van de stad / was als bestuurder van de stad dronken)

De woorden ex quo semel factus est zijn voorvertaald.

Kolon 28**28 maximumscore 2**

Maiorem noctis partem in convivio exigebat.

Het grootste deel van de nacht bracht hij door bij/op/met een feest / feesten

Niet fout rekenen: **maiorem** groter / nogal groot

Niet fout rekenen: **exigo** verdrijven

exigo elke andere betekenis dan 'doorbrengen/verdrijven' of een synoniem daarvan

0

Vraag	Antwoord	Scores
	<p>Kolon 29</p>	
29	<p>maximumscore 2 Usque in horam sextam fere dormiebat: Hij sliep (ononderbroken) tot (aan) ongeveer het middaguur</p>	
	<p>Niet fout rekenen: fere gewoonlijk</p>	
	<p>Kolon 30</p>	
30	<p>maximumscore 1 hoc eius erat matutinum. dit was zijn ochtendbesteding</p>	
	<p>Niet fout rekenen: eius voor hem</p>	
	<p>Kolon 31</p>	
31	<p>maximumscore 2 Officium tamen suum, (kolon 32) diligentissime administravit. Toch verrichtte hij zijn taak/werk zeer nauwkeurig</p>	
	<p>Niet fout rekenen: diligentissime het nauwkeurigst</p>	
	<p>diligentissime niet vertaald als superlativus</p>	1
	<p>diligentissime niet vertaald als bijwoord</p>	0
	<p>Kolon 32</p>	
32	<p>maximumscore 2 quo tutela urbis continebatur, waarin de bescherming van / het toezicht op de stad was opgenomen</p>	
	<p>tutela niet vertaald als onderwerp van continebatur</p>	0
	<p>Kolon 33</p>	
33	<p>maximumscore 2 Huic et divus Augustus dedit secreta mandata, Aan hem gaf de vergoddelijkte Augustus geheime opdrachten</p>	
	<p>Niet fout rekenen: divus god/goddelijk</p>	
	<p>Niet fout rekenen: secreta in het geheim</p>	
	<p>secretus elke andere betekenis dan 'geheim(e)' of een synoniem daarvan</p>	0
	<p>secreta mandata opgedragen geheimen</p>	0

Vraag	Antwoord	Scores
<p>Kolon 34</p> <p>34 maximumscore 2</p>	<p>cum illum praeponeret Thraciae, toen hij hem de leiding gaf over Thracië / aan het hoofd stelde van Thracië</p> <p>Niet fout rekenen: cum omdat cum niet vertaald als voegwoord</p>	<p>0</p>
<p>Kolon 35</p> <p>35 maximumscore 1</p>	<p>quam perdomuit, dat hij/Piso (volledig) bedwong/onderwierp / heeft bedwongen/ onderworpen</p>	
<p>Kolon 36</p> <p>36 maximumscore 1</p>	<p>et Tiberius proficiscens in Campaniam, en Tiberius deed hetzelfde, toen hij naar Campanië vertrok</p>	
<p>Kolon 37</p> <p>37 maximumscore 2</p>	<p>cum multa in urbe et suspecta relinqueret et invisa. toen/hoewel hij een situatie vol achterdocht en haat achterliet in de stad / Rome</p> <p>Niet fout rekenen: cum omdat cum niet vertaald als voegwoord</p>	<p>0</p>
<p>Kolon 38</p> <p>38 maximumscore 2</p>	<p>Puto, (kolon 39) postea Cossum fecit urbis praefectum, Volgens mij maakte hij/Tiberius later Cossus opzichter/commandant/bestuurder van de stad</p> <p>Niet fout rekenen: Puto verbonden met kolon 39 (omdat de dronkenschap van Piso volgens mij goed voor hem was afgelopen)</p>	
<p>Kolon 39</p> <p>39 maximumscore 2</p>	<p>quia bene illi cesserat Pisonis ebrietas, omdat de dronkenschap van Piso goed voor hem was afgelopen</p> <p>Niet fout rekenen: illi voor Tiberius illi niet vertaald als dativus</p>	<p>0</p>

Vraag	Antwoord	Scores
40	<p>Kolon 40 maximumscore 1 virum gravem, moderatum, een ernstig (en) rustig/beheerst man</p> <p>gravis zwaar</p>	0
41	<p>Kolon 41 maximumscore 2 sed mersum vino et madentem, maar (onder)gedompeld in wijn / bedwelmd door wijn en dronken</p>	
42	<p>Kolon 42 maximumscore 2 adeo ut ex senatu aliquando, (kolon 43 en 44) tolleretur. zozeer / zo erg dat hij eens uit de senaat / een senaatszitting werd weggedragen / moest worden weggedragen</p>	
43	<p>Kolon 43 maximumscore 2 in quem e convivio venerat, waarheen hij was gekomen uit/na een feest</p>	
44	<p>Kolon 44 maximumscore 2 oppressus inexcitabili somno overweldigd/overwonnen door een diepe slaap / een slaap waaruit hij niet te wekken was</p>	
45	<p>Kolon 45 maximumscore 2 Huic tamen Tiberius multa sua manu scripsit Toch schreef Tiberius hem eigenhandig / met (zijn) eigen hand veel dingen</p> <p>Niet fout rekenen: Huic (aan) Cossus</p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Kolon 46**46 maximumscore 2**

quae committenda ne ministris quidem suis iudicabat:
die naar zijn oordeel zelfs niet / niet eens aan zijn (eigen) dienaren/helpers
toevertrouwd konden worden

ne ... quidem (zeker/volstrekt) niet

1

ministris suis door zijn dienaren

0

Kolon 47**47 maximumscore 2**

nullum Cosso aut privatum secretum aut publicum elapsum est.
geen (enkel) (of) privégeheim of staatsgeheim is aan Cossus ontglipt

---

Bronvermeldingen

tekst 1	Seneca, Epistula 28
tekst 2	Cicero, De officiis 3.58-60
tekst 3	Seneca, Epistula 83.14-15